

інвестиційних проектів та можливого ризику за інвестиційною операцією.

Ефективність реальних інвестиційних бізнес-проектів в процесі управління оцінюється на основі таких методичних підходів: оцінки повернення інвестованого капіталу на основі показника чистого грошового потоку, який формується за рахунок сум чистого прибутку та амортизаційних відрахувань у процесі експлуатації інвестиційних проектів; приведення до теперішньої вартості як інвестованого капіталу, так і сум грошового потоку; вибору диференційованої ставки відсотка (дисконтної ставки) у процесі дисконтування грошового потоку для різних інвестиційних проектів, визначення внутрішньої норми рентабельності та періоду окупності інвестицій.

#### **Інформаційні джерела:**

1. Про інвестиційну діяльність. Закон України від 18.09.1991 р. № 1560-XII. Редакція від 13.02.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>
2. Про інноваційну діяльність. Закон України від 26.12.2002 р., № 40-IV. Редакція від 05.12.2012 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15>
3. Хрущ Н. А. Інвестиційна діяльність: сучасні стратегії і технології : монографія. Хмельницький : ХНУ, 2004. 309 с.
4. Чорна М. В. Формування ефективної інвестиційної політики підприємства : монографія. Харків : ФОП Шейніна, 2010. 210 с.

## **ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ БАНКАМИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

**Скоробагатько К.А.**, здоб. ОС «бакалавр»  
Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **В.С. Міщенко**  
**Державний біотехнологічний університет**

При оцінці кредитоспроможності позичальників українські комерційні банки дотримуються власних нормативів і методик, які ґрунтуються на методичних рекомендаціях Національного банку України. Водночас НБУ не забороняє банкам самостійно встановлювати додаткові стандарти аналізу фінансового стану позичальника та підвищувати вимоги до показників для повної оцінки кредитних ризиків та належного контролю за ними [1].

Перелік елементів кредитоспроможності позичальника та її показники залежать від цілей аналізу, виду кредиту, стану кредитних відносин банку з конкретним клієнтом, результатів господарсько-фінансової діяльності останнього, а також наявна охорона [1].

Крім того, кожен банк оцінюється за кредитною політикою, технічними можливостями, спеціалізацією банку, конкретними умовами договору, пріоритетами роботи, ринковою позицією, конкурентоспроможністю, статусом

відносин з клієнтами, рівнем економічної та політичної стабільності країни тощо [1].

Розробка кількісних критеріїв для порівняння є серйозною проблемою, оскільки на практиці існують розбіжності у значеннях через галузеву приналежність, а очікування фінансових коефіцієнтів (фінансова стійкість, ліквідність тощо), наведені в економічній літературі, не беруть до уваги враховані галузеві особливості та особливості підприємницької діяльності [1].

Для забезпечення проведення комплексних весняно-польових робіт у 2022 році запровадили проект «Доступні кредити 5-7-9%» для українських аграріїв та залучили загалом 38 млрд 507 млн грн [2].

Аграрії отримують кредити на суму від 100 тис. до 90 млн грн. Процентні ставки варіюються від 0% до 9% в залежності від типу кредиту та суб'єкта господарювання [2].

У відомстві пояснили, що процентна ставка позичальника є частиною базової ставки, яку він сплачує за кредитом. Різницю між базовою ставкою та ставкою позичальника компенсує Фонд розвитку підприємництва [2].

Термін кредиту 6 місяців. Використання кредиту: інвестиційні кредити на придбання сільськогосподарської техніки та знарядь, кредити на придбання насіння, добрив, паливно-мастильних матеріалів для поповнення обігових коштів [2].

Розмір гарантії за кредитом досягає 80% від суми кредиту. Тобто, для отримання кредиту заставне забезпечення має складати лише 20% від суми кредиту, а решта 80% гарантує держава [3].

Програма передбачає обов'язкові гарантії (застави, гарантії) для отримання кредитів. Це може бути предмет кредитів, рухоме та нерухоме майно – комерційне майно, спецтехніка, основні засоби, в тому числі, наприклад, придбані за кредитні кошти, продукти харчування [3].

У березні уряд розширив кредитну програму для аграріїв, щоб забезпечити стабільне та успішне посівництво в Україні. Посівна пройшла в усіх областях України, за винятком Луганської, оскільки бойові дії охопили майже всю її територію. Аграрії в деяких районах вже успішно це зробили. Завдяки пільговим кредитам вони мають змогу вчасно купувати паливно-мастильні матеріали, гербіциди, пестициди, виплачувати зарплату працівникам [2].

ТОП-10 регіонів, залучених за обсягом фінансових ресурсів: Кіровоградська (4 млрд 712 млн грн), Київська (4 млрд 942 млн грн), Вінницька (3 млрд 289 млн грн), Одеська (2,094 млрд грн), Дніпропетровська (2,0937 млрд. гривень), Полтавська (2,0407 млрд. грн.), Волинська (2 млрд. 117 млн. грн.), Львівська (2 млрд. 940 млн. грн.), Хмельницька (1 млрд. 758 млн. грн.), Тернопільська (1 млрд. 527 млн. грн.) області [2].

Більшість кредитів (80%) за Схемою портфельних гарантій надають державні банки. Так, «ПриватБанк» видав аграрних кредитів на 8 млрд 243 млн грн, «Укргазбанк» видав 4 млрд 355 млн грн, «Ощадбанк» видав 2 млрд 814 млн грн, «Укркреммібанк» «розподілили 2 млрд 285 млн грн [2].

Отже, дослідження сучасних моделей оцінки кредитоспроможності позичальника показують, що вони недосконалі та мають багато недоліків.

Класифікаційна методика оцінки кредитоспроможності позичальників не приділяє достатньої уваги якісним показникам діяльності позичальника, не досліджує вплив зовнішнього середовища на здатність підприємств обслуговувати кредитні кошти. Статичний характер розрахованих показників унеможливорює прогнозування їх змін у часі. Удосконалення механізму кредитування сільськогосподарської продукції, це допоможе більш детально проаналізувати та повніше відобразити фінансово-економічний стан позичальника, призведе до зниження кредитного ризику комерційних банків.

#### **Інформаційні джерела:**

1. Кредитоспроможність сільськогосподарських підприємств: аналіз факторів, що формують резерви її зростання. URL: [http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/15\\_2018\\_ukr/16.pdf](http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/15_2018_ukr/16.pdf)
2. Аграрії залучили 38,5 мільярда гривень доступних кредитів. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3499454-agrarii-zalucili-385-miljona-griven-dostupnih-kreditiv.html>
3. Уряд дав старт державній програмі “Доступні кредити 5-7-9%”. URL: <https://me.gov.ua/News/Detail?id=93e2d1bd-fcd2-454b-ad61-55251e5fe784&lang=uk>

## **ПУБЛІЧНЕ І ПРИВАТНЕ РОЗМІЩЕННЯ ЦІННИХ ПАПЕРІВ: ПЕРЕВАГИ І НЕДОЛІКИ**

**Ткаченко Є.С.**, здоб. ОС «бакалавр»

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **В.С. Міщенко**

*Державний біотехнологічний університет*

У світовій практиці корпоративне управління здійснюється в основному в акціонерних товариствах. В Україні АТ є однією з найбільш поширених форм господарських товариств. Основна причина такого явища полягає у особливостях приватизаційних процесів, коли значна частина приватизованих підприємств набула форм акціонерних товариств [3, с. 57].

Правовим фундаментом для створення та діяльності АТ є Господарський Кодекс України (далі ГК України), Цивільний Кодекс України (далі ЦК України), Закони України «Про господарські товариства», «Про акціонерні товариства», інші нормативно-правові акти.

Згідно із ч. 2 ст. 80 ГК України акціонерним товариством (далі АТ) є господарське товариство, яке має статутний капітал, поділений на визначену кількість акцій однакової номінальної вартості, і несе відповідальність за зобов'язаннями тільки майном товариства, а акціонери несуть ризик збитків, пов'язаних із діяльністю товариства, в межах вартості належних їм акцій [1].

Відповідно до ч. 1 ст. 32 ЗУ «Про акціонерні товариства» АТ – господарське товариство, статутний капітал якого поділено на визначену